

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Társadalmi és gazdasági hetilap

ELŐFIZETÉSI AR:

Évesre 8 kor., fél évesre 4 kor., egyes szám 20 fillér.

Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:

BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Laptulajdonos és kiadó:

Muraszombati Járás Gazdaszövetsége.

MEGLIJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos pettisor egyszeri hirdetésnél 60 fill.

A sor duplán számít, ha benne aláhúzott szó van.

Nyitlár sora 80 fillér.

Magyarország gazdasági jövője.

A háborúnak gazdasági életünkön ütött sebei csak évek hosszu során át lesznek gyógyíthatók, — ezt ma már mindenki tudja. A gyógyítás módját illetőleg azonban nem egyeznek meg annyira a vélemények. A németországi hazafias párt szerint például Németország gazdasági erejének visszaállítása csakis hódítások, hadisarcok szerzésével volna eszközölhető. Ezért a háborút folytatni kellene addig, míg az ellenséget gazdasági veszteségeink kárpótlására lehet kényszeríteni. A német néphez intézett felhívásában a hazafias párt utal azokra a szerinte elviselhetetlen terhekre, melyek a megegyezés békeje esetén a német népre szakadnának.

Ezzel szemben azonban fel kell hozni hogy az ellenség gazdasági helyzete sem lévén jobb a miénkénél, háborus költségeit, veszteségeit épp oly nehezen pótolhatja, mint a mi hatalmi csoportunk, ha pedig ezenkívül még hadikárpótlást is kellene fizetnie, menthetetlenül összerokadna. A német háborus párt erre azt kérdezhetné, hogy miért fáj nekünk az ellenség feje? Csak azért, mert nem egy ellenséges országról van szó, hanem Európá másik, nagyobb feléről, melyhez rendes viszonyok közt számtalan gazdasági érdekszál fűz bennünket. Az ellenség kára nekünk hasznunk háboruban, de békeben a szomszéd rossz helyzetéből nem mindig huzhatunk hasznot. Sőt inkább tőkeerős szomszédokra van szükségünk, hogy velük jövedelmező kereskedői összeköttetéseket tarthassunk fenn. Ennek a tételnek az igazságtát meg a német kereskedőknek is el kell ismerniök, mert bármily kellemetlen is nekik az angolok tengerentúli konkurencziája, jól tudják, hogy Európa, az az Európá, melynek egyik fele most ellenségük, békében mégis csak jobb kelendőségi piacuk, mint a tengerentul.

Nekünk tovább kell látnunk, mint az ellenség gyűlöletétől elfogult német háborus pártnak. Számolnunk kell azzal, hogy ennek a háborúnak a vége megegyezés lesz. A tényleges erőviszonyokat tekintve, más nem is lehet. Annak az állításnak, hogy a terhek elviselhetetlenek lesznek, szembe kell állítani azt az igazságot, hogy ermyedetlen munkával sok gazdasági kárt lehet pótolni, — pótolhatni még azt is, ami ma még póthatlannak látszik. A megfeszített munka az egyedül alkalmas orvosság a gazdasági bajok orvoslására.

Hogy hazánkban ebből a nagy munkából ki kell vennie a maga nagy részét, azt felesleges külön hangsúlyoznunk. Ami azonban különösen a magyar viszonyokat

illeti, meglepéssel állapíthatjuk meg, hogy a mi gazdasági jövőnk, a súlyos megpróbáltatások daczara, korántsem kétségbeejtő. A világháború újból bebizonyította, hogy a pénz nem érték, csak értékmerő csereeszköz. Nekünk a pénznel értékesebb, állandóbb vagyonunk van: az édes anyaföld, mely bőven osztja ádásait, ha nem sajnáljuk tőle a megművelés munkáját. Agrárország letünk, ha nem is modhatunk le iparunk és kereskedelmünk jövedelmeiről, sőt ellenkezőleg, azokat háború után még tetemesen szaporítani hazafias kötelességünk, mégis csak az a jövedelmünk, mit a föld ad.

Ez a jövedelmünk, mint a multban, a jövőben is szilárd alapja lesz gazdasági életünknek. Ennélfogva bátran állíthatjuk, hogy háború után előnyösebb lesz a gazdasági helyzetünk, mint sok más európai országé.

Hiszen már Széchenyi István gróf mondta: „A pénznek csak úgy van értékes becse, ha azért az élet számos javait magunknak meg is szerezhetjük, mint nemkülönben a földnek csak úgy, ha az számunkra az élet számos javait megtermi. S így az a birtokos s az a vagyonos, ki magának s övéinek az élet számos javait mindenkor s mindenütt bizonyosan megszerezheti; birtoka és vagyona nagysága vagy kicsinysége azon arányban áll, melyben az élet több vagy kevesebb javait magának megszerezni képes mindenkor s mindenütt. Szegény pedig az, ki csak ritkán s nem mindenütt s nem bizonyosan juthat az élet javaihoz és szegénysége annál nagyobb, mennél bizonytalanabb a lehetőség élte szükségét kípótlani.”

Anyaföldünk nyújtja nekünk azt a biztonságot, hogy szegények nem leszünk, mert belőle életünk szükségleteit mindenkor fedezhetjük. Így másoknál előnyösebb gazdasági helyzetbe jutva, remélhetjük, hogy a háborus bajokat aránylag rövid idő alatt ki fogjuk heverni.

Az első hatrendbeli hadikölcsön papirjai már annyira átmentek a közforgalomba, a kötvények jósága és biztósága oly ismert, hogy közönségünknek e tekintetben újat alig mondhatunk, de felesleges is. A magyar nép, melynek tekintélyes része talán éppen a háborúból kifolyólag, anyagilag kedvező helyzetbe jutott, ezuttal is tudni fogja kötelességét és fillérelve tömegesen sietni fog vérző katonáink segítségére.

Rendelje meg lapunkat a harctéren levő férje, íia, testvére, rokona stb. részére. Nagy örömet szerez nekik. **Lapunkat a tábori posta rendszeren kézbesíti!**

Fehérneműt a hadseregnek.

Az országos hadigondozó bizottság, mint megírjuk, újból kérő szóval fordul az ország lakosságához. Egyuttal azt kéri, hogy fehérneművel lássák el a hadsereget. Nem új anyagot kérnek csak olyat, amit katonáink, ha kijavítás, vagy átalakítás után is bír, de felvehetnek. Súlyosnak látszó kérés, bár sokkal nehezebb kérésekben is helyt állott mindig az ország közönsége, amikor a hadsereg ellátásáról volt szó. A hosszu háború szemüvegén át nézi az első pillanában a közönség a kérést, amikor az üzletekben is zár alá kerül a fehérnemű, s így új holmihöz nehezen lehet majd hozzájutni. Ezt a nehezen beszerezhető új holmit tekintni a közönség, amikor nehezkén tartja a kérés megoldását, mert megszokta, hogy a hadsereg minden kérését a legjobbal, a legmegfelelőbbel teljesítse, amit most nem szerezhetne be.

De neucsak új holmit lehet adni, jól esik a használt is, amelyben mindenki talál a szekrényében olyat amit nélkülözhet, s mellyel segítségére lehet a katonáknak, akik minden bizonynál többet is nélkülözöttek, mint amit az egyesekre egy-egy fehérnemű darab odaadása jelent.

Hogy a fehérnemű-gyűjtés csak addig tetszik nehéz kérdésnek, míg megindul, az Község példáiából tűnik ki leginkább, ahol, a diákok házról-házra jártak fehérneműért és gyűjtésük a legfényesebb eredménnyel járt. Csak kellően meg kell szervezni a gyűjtést, s annak sikere kétségtelen. A megszervezés végett Dr. Ostffy Lajos főispán elnökelet alatt ülés volt a vármegyeházán.

Dr. Ostffy Lajos főispán szívélyesen üdvözölte a megjelenteket, ismertetve az értekezlet célját: bizottságot alakítani, amely a vármegye egész területén a hadsereg részére indítandó fehérnemű gyűjtéshez propagandát csinál. Felkérte az ügy előadóit Dr. Pelle Imre főhadnagyot, az országos hadigondozó kiküldöttjét, aki röviden vázolta a célt és a gyűjtés módozatait.

Közölte, hogy a hadigondozó is tudatában van, hogy ez a gyűjtés terhet jelent a háború negyedik évében a közönségre, de támaszkodnak arra, hogy a közönség mindig tudatában volt a katonaság támogatása szükségességének, amelyet szívesen, aldozatkészen teljesítet. A gyűjtésben a fehérnemű fogalma meglehetősen tágkörű. Nemcsak férfi fehérneműt, hanem nőt is, továbbá ágyszatokat, abroszt, vászonlepleket, barchetet stb. értenek, amiből alsoruha készíthető, vagy, amit ezek javítására fel lehet használni.

A gyűjtés módját az ajánlja, hogy a katonaság és a város által rendelkezésre bocsátandó kocsiakkal járják be a kerületekre osztott város. A kocsiakkal altsztek és diákok járnak. A gyűjtést házak szerint a diákok végzik akik az átvett fehérneműről ölsmerénynt adnak.

A vármegye területén, a községekben az alsópáni, illetve a főszolgabírói felhívások alapján a jegyzők intéznek a tanítóok, lelkesek és a község intelligenciájának bevonásával a gyűjtést. Ausztriában az iskolai gyűjtések nagyszerű ered-

Tisztelettel kérjük az előfizetés szives megújítását

H I R E K.

A pénz frontján.

A szegény embernek joga, a gazdagnak kötelessége jegyezni hadikölcsönt. Jog arra nézve, akinek a pénz nem fegyvere a konjunktúra gyilkos küzdelmeiben, hanem kis életének fenntartója, öregségének párnája, gyermekeinek jövődj sorsa, kenyér, lakás, ruha és a téli hidegben a kályha tüze és az olaj, amely ég a lámpában barátságos vacsorák fölött. Ezek számára jog a hadikölcsön. Hogy ők is részesedjenek azokban a hasznokban, amiket a háborús állam a polgári áldozatkészség ellenében szolgáltat, és hogy most, amikor már nem érhetnek gonosz meglepetések és igaz ügyünket a tisztességes békével koronázottan már nemcsak vakmerő álmainknak látjuk, hogy most is megüldülnek a tiszta kis patakok, ezt egészen bizonyosan tudjuk.

A nagy pénznek azonban kötelessége a hadikölcsön, mert ez a nagy pénz a spekuláció és a merész hazard aranyosje helyett tisztos, sőt dus, de mégis polgári haszonnal megelégedvén, talán csakugyan áldozatot hoz. De csak a feületlen ránczásra látják így: Ha meggondoljuk, hogy a fegyverben álló nép jórésze ingyen adja életét, még az sem látszanék igazságtalannak, ha a belső fronton a munkát és az anyagi szolgáltatást éppen így az idealizmus nevében követelnék és vitathatatlanul előny és kiváltság a pénzre nézve, hogy a háboruban való részvételért dus kamatok járnak neki! Az nem lehet áldozat, hogy száz és ezer percents nyereségek helyett a nagytöke törvényes haszonnal kénytelen milliói egy részét elhelyezni.

Mit érdemel hát az a nagytöke, amely a háborun hízott, s amely tisztos haszonért sem lenne hajlandó végezni a katonai szolgáltnak minimumát. Holott millióan mindenüket rááldozták a végezt maximumra? Aki elhagyja a lövészárkot, ahol az ingyen halált osztják, az főbenjáró bűnt követ el. Vajjon a front mögötti árkok szökevényei, a belső front árulói, akiknek nem szenvedés, de még nem is több munka, csak másfajta üzlet és igen sokszor fantasztikus üzlet a háboru, vajjon ezek mit érdemelnek, ha amazokkal, akiknek a vér és a tűz valósága a háboru, a kötelesség oly könyörtelen? A szegényt és a megvetést mindenesetre megérdemlik, s el nem kerülük azt a kipellengérezést, amit végrehajtani a magyar sajtó kötelessége.

— **Kitüntetés.** Legfelsőbb hadvezetőség Légenstein Géza A. I. honvéd tüzér ezredbeli főtüzérnek az ellenség előtt tanúsított bátor és vitéz magatartásáért a II. oszt. ezüst vitézségi érmét adományozta, míg Bocskai István dióslaki lakos ugyan-ezen ezredbeli főtüzér immár másodszer kapta meg a bronz vitézségi érmét.

— **Nem lesz többé párbaj!** A királyi hadsereg és flottaparancsot adott ki és ezzel a parancsal egyszerűs mindenkorra megölte a párbajt. A király megbélyegzi a párbajt, mint becsület-igazolási intézményt. Minthogy a társadalmi erkölcsöknek és szokásoknak a felsőbb helyen való felfogás ad szentesítést, kétségtelen, hogy ezután senkisék akar lovagibb lenni a királynál. Ezzel egy otromba és ostoba szokás tűnik el a társadalomból. Meghal éppen oly természetesen egy bölcsen gondolkodó

király véleményétől, mint amilyen természetesen élt eddig egyéb babonák és butaságok közt a tradíció által fenntartva. A hadsereg- és flottaparancs így szól: Fegyveres erőm rég elmúlt idők-ből átvette a párbajt és hagyományos intézményként tartotta meg. A régi hagyományokhoz való ragaszkodásnak azonban nem szabad arra vezetnie, hogy jobb meggyőződés és isteni parancs ellenére, valamint a törvény ellenére is, a jövőben a fegyverforgatásban való ügyeségtől függően a becsület-sértési ügyek elintézése és eképpen a vak véletlenségű tetések függővé. Olyan időben amióhán minden egyes emberlelet a hazának és a köznek kell felajánlani, nem szabad többé fegyveresen elintézni a becsület-sértési ügyeket. Aki párbajban kockára teszi életét, nemcsak a parancsok és törvények ellen cselekszik, hanem a haza ellen is, amely számít minden férfi teljes erejére határainak védelmében, azután pedig az újraélesztésben és a haladásban. A katonai becsületügyi választmányok mindenütt bevált kötelességérzése és biztos ítéllete teljes kezeséget ad nekem arra nézve, hogy minden lovagiasan gondolkodó férfi önként aláveti magát ítélletének és, hogy e választmányok döntésével, párbaj nélkül fogják a jövőben elintézni a becsületbeli ügyeket. Ennélfogva megiltom fegyveres erőm valamennyi hozzátartozójának a párbajozást és a párbajozásban való bárminő részvételt. A királyi véleménye és parancsa most elpusztítja ezt a minden kulturembert megbotránkozató intézményt.

— **Repülőgép Muraszombat fölött.** Csütörtökön délelőtti órákban hangos kattogásra csödltek össze Muraszombamba az emberek és csakhamar fel is tünt egy száguldó repülőgép, melynek származása felől természetesen megindultak a kombinációk. Sokan ellenséges repülőgépet véltek benne felismerni, mások pedig nyugodtabban szemlélték a dolgot. A repülőgép Muraszombat fölött Végheleynék vette útját, ahol leszállott, és onnét tovább haladt utjának rendeltetése felé Szombathelyre.

— **Adókvívetés.** A muraszombati járás területén a III. oszt. kereseti adó tárgyalására a szombathelyi pénzügyigazgatóság november hó 27, 28, 29 és 30 napjait tűzte ki. Az adó tárgyalás a muraszombati község házában reggelenként 8 órakor kezdődik. Természetesen csak azon adózók adójának megállapításáról fog a bizottság tárgyalni, amelyek megváltoztatása tárgyalni a pénzügyigazgatóság javaslatot tett.

— **Segély egyesület alakulása a polgári iskolában.** Az immár 5. esztendő óta fennálló polgári iskolában vasárnap megalakult a segély egyesület. Az intézet vezetőségének meghívására nagy számú érdeklődő közönség jelent meg a polgári iskolában, ahol Zagonyi János h. igazgató keresetlen szavakkal hívta fel a közönség érdeklődését a segély egyesületre, melynek feladata és hivatása lesz, hogy az intézetnek szegény sorsu, támogatásra érdemes tanulóit gyámolítsa. Ezután Tóth Kálmán tanár ismertette a megalakító egyesület alapszabályait, mire többek hozzájárulása után az egyesület megalakítását határozta el. Az egyesület alapító tagjai egyszerűs mindenkorra 100 koronát kötelesek fizetni, míg a pártoló tagok évi 10, vagy 20 korona fizetésére kötelezik magukat. Járásunk lakosságának nyomatékos figyelmébe és jóakarátába ajánljuk ezt a nemes irányú intézményt, melynek fejlődése egyuttal az iskola fejlődését is fogja jelenteni, mert lehetővé fogja tenni a szegény sorsu és jó tehetségű tanulók előmenetelét, és tanulását. Reméljük, hogy járásunk hazafias lakossága, mely a

ménnyel jártak, ezért a gyűjtés ügyének igazgatójával Dezső Lipót kir. tanfelügyelőt javasolja felkérni. Kívánatos, hogy a lelkesek a szökekről világszerte föl a hiveket a fehéremegyűjtésről.

Dr. Ostffy Lajos főispán ezután az érkező határozata alapján határozatképen mondotta ki, hogy bizottság alakulnak. Az egyhanguan megnyilvánított óhaj előt meghajolva vállalta a bizottság elnöki tisztét. Központi igazgatónak megválasztották Dezső Lipót tanfelügyelőt, jegyzőül pedig Vidós Árpádot. Kimondotta a főispán határozatilag hogy a lelkeskedő papságot és a tantestületeket felkéri a gyűjtés propagálására. A gyűjtőt holmit a városban a lakonyába szállítják, a községek pedig közvetlenül felküldik a hadigondozóhoz.

Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadszegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Mibe került a háboru?

Magyarország hadiköltségei.

Wekerle Sándor miniszterelnök a költségvetéssel egyidejűleg a képviselőház elé részletesen kimutatást terjesztett arról, hogy mibe került Magyarországnak a háboru. A miniszterelnök kimutatása szerint az 1914—15. költségvetési évben a következő összegeket előlegezte a magyar kormány a hadügyi kincstárnak:

A szárazföldi hadsereg céljaira	3.258.2 millió koronát
Lovakért s járműekért adott kárpótlás fejében	256.1 » »
A haditengerészet céljaira	40.0 » »
Összesen	3.554.3 millió koronát

A második háborus esztendőben már jelentékenyen emelkedtek a háborus kiadások. Az 1915—16. költségvetési évben a magyar állam a következő összegeket előlegezte a hadügyi kincstárnak:

A szárazföldi hadsereg céljaira	5.367.7 millió koronát
Lovakért s járműekért adott kárpótlás fejében	61.4 » »
A haditengerészet céljaira	59.2 » »
Összesen:	5.488.3 millió koronát

A harmadik háborus esztendőben, az 1916—1917. költségvetési évben a következő összegeket folyósították:

A szárazföldi hadsereg céljaira	6.447.6 millió koronát
Lovakért s járműekért adott kárpótlás fejében	29.9 » »
A haditengerészet céljaira	87.4 » »
Összesen:	6.564.9 millió koronát

Három esztendő alatt a magyar állam a háboru céljaira

15 607 millió koronát

költött. Ennek az évnek július 31-ikéig adtuk ki ennyit. Azóta újabb egy milliárdot emésztett fel a nemzet vagyónából a háboru, tehát az összes hadikiadásaink meghaladják eddig a tizenhat és félmilliárdot.

Természetesen ezeket a költségeket nem tudta és nem tudja fedezni az állam a költségvetés keretei között. A hadikölcsönök és egyéb hitelműveletek által kerestek és talált fedezetet az állam a háboru költségeire.

Az egyetlen hibája a hadikölcsönnek, hogy kölcsönnek nevezik, holott vásár.

Hadikölcsön olyan kölcsön, melynek az ember fölcsap a saját hiteléjének és az államtól teszi meg kezeseink és kamatfizetőnek.

nagy háboruban oly sokszor adta áldozatkészségének tanujelét, ezt a nemes célú egyesületet is kellően támogatni fogja.

Kisleány tüzhála. Végzetes szerencsétlenség történt Musznya községben. Obál Mihály musznvai lakos 3 éves Ida nevű kisleánya kiment a faluhoz közel eső mezőre, nálánál nagyobb gyermekekkel, akik ott teheneket legeltettek. A gyermekek tüzet raktak, hogy ott melegedjenek, mitől a kis Obál Ida ruhája tüzet fogott s a kis leányt annyira összeégette, hogy még aznap este meghalt. A hatóság kiszállt a helyszínére az orvosrendőri hullaszemle megtartása végett.

A vármegye őszi közgyűlése Vasvármegye törvényhatósági bizottsága november hó 26-án tartja ez idei őszi közgyűlését. A közgyűlésen betöltik a községi főbírói állást is, erre azonban már az idő rövidsége miatt pályázatot nem hirdetnek. Az érdekeltnek a megyei hivatalos lapból tudják meg a tudnivalókat. A községi főbírói állás betöltésével esetleg megüresedő állást egyelőre nem töltik be.

Meghívó. A muraszombati ker. jól növegyet f. évi november 25-én délután 3 órakor a várkastélyban fogja ez évi közgyűlését megtartani, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

Összeütközött szekerek. Szerdán a délutáni órákban nagy csődület verődött össze Karosz József vaskereskedő üzlete előtt, ahol Grósz Samu urdombi kereskedő szekere és lova felfordulva és összetörve fektűt. Az ebéd utáni órákban ugyanis Barbarics János muraszombati lakos egyfogatujával közeledett a Dobrai-féle vendéglő felé, melynek kapuján ugyanakkor Grósz Samu urdombi lakos fuvarosa szekérével kihajtott. Barbarics a gyors hajtásban valószínűleg nem vette észre a kihajtott szekert, mert lova teljes sebességgel a fuvaros szekérének rohant, minek következtében a szekér felborult és teljesen összetört.

Postai rendelet. A posta és távirda vezérigazgatóság 82.617 sz. rendelete kapcsán az Ausztria, Bosznia, Hercegovina és Németország kivételével egyéb külföldre **kötelező** az összes levelpostai küldeményekre a feladó pontos címzett feltüntetni. Ennek hiányában a küldemény nem vétetik fel. Egyáltalán ha nem is kötelező, de nagyon ajánlatos a beföldi és más viszonylatokban is, hol a feladó címzetinek feljegyzése nem kötelező, azt minden küldeményre felírni.

Ne feledkezzünk meg a kórházainkban ápolat sebesült katonákról!

Közigazgatás.

A kukorica kötelező csíratlanítása.

A hivatalos lap november 15-iki számában jelent meg a kormány 4352/917. számú rendelete, mely kimondja, hogy malmoknak és tengerit bárhogyan feldolgozó vállalatoknak tengeri a csíra kivonása nélkül örölni vagy feldolgozni tilos. Ipari vállalatoknak a tengerinek csíratlanítás nélkül való föletetése is el van tiltva.

Ami a hízalás illeti, csupán a házi szükségletre való sertések hízalása van megengedve olyan kukoricával, amely nincs csíratlanítva. Egyébként minden hízalás csak csíratlanított kukoricával van megengedve. A Haditermény utján forgalomba hozott s rekivált kukoricát is tilos a csíra kivonása előtt bármely célra fölhasználni.

Hízalásra meg van engedve a csíratlanítás nélkül való etetés saját szükségletre való hízalásán kívül akkor is, ha a hízalás helyéhez legközelebb eső csíratlanító malom vagy cserélő telep 30 kilométer távolságra fekszik.

A csíra kivonásánál az Országos Központi Hitelszövetkezet utasítása szerint kell eljárni. A malom egy métermázsza kukoricából legfeljebb 10 kg. és legalább 6 és fél kg. tengeri csírat vonhatnak ki. 100 kg. csírának legalább 20 kg. olajat kell tartalmazni. Azt a malmot, mely nem tud csíratlanítani, az Országos Központi Hitelszövetkezet megbízhajta azzal, hogy a hozzá beszállított kukoricát a kijelölt cserélő-telepen kukorica-örlemenyekre becserélje. A becserelés föltételeit a földmivélsügyi miniszternek a hivatalos lap ugyane számában 148.109. szám alatt megjelent rendelete állapítja meg.

Az a malom, amely eddig még nem csíratlanított kukoricát, az hozzá örésre beszállított kukoricát mindaddig csíratlanítás nélkül is földolgozhajta, míg a Központi Hitelszövetkezet a cseréléssel meg nem bizza E megbízástól kezdve kukoricát csíratlanítás nélkül az ilyen malomok sem dolgozhatnak föl.

Fontos része a rendeletnek, mely arról szól, hogy mit követelhetnek a malmoktól azok, akik kukoricát visznek oda örölni. A malom a földolgozásért vagy becserelésért a feleknek semminemű örési vagy becserelési díjat nem számíthat fel és köteles minden 100 kg. kukoricáért 87 kg. csíratlanított kukoricaörleményt és 3 kg. olajpogácsát vagy csíralisztet természetben kiszolgáltatni. Továbbá köteles a malom az öröltető feleknek készpénzben kifizetni hét kg. kukoricának a cserélés időpontjában érvényes hatóságilag megállapított legmagasabb árát. A cserélő-telep köteles, ha az öröltető fél kívánja, neki olajpogácsa vagy csíraliszt helyett további három kg. kukoricának maximális árát kifizetni.

A malomok az általuk feldolgozott kukoricáról feldolgozási jégyeket vezetnek s havonta kétszer, 5-én és 20-án, bejelentik az összegyűlt csíra mennyiségét. A tengericsíra készletek a rendelet értelmében zár alatt vannak s azokat másnak, mint az Országos Központi Hitelszövetkezetnek nem szabad eladni. A Központi Hitelszövetkezet kilogrammonként 1 korona vételárat fizet a malmoknak a tengeri csíráért.

Tengeri csírat vasuton és hajón vagy kocsin csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani, melyet a Központi Hitelszövetkezet állít ki.

A tengeri csírákészleteket a Központi Hitelszövetkezet az erre berendezett ipari vállalatok között osztja fel az olaj kiprészelésé végett s ezeknek a Központi Hitelszövetkezet a csíra minden métermázsája után 19 korona feldolgozási díjat fizet. Az így kitermelt olajkészletek (kukoricaolaj) zár alatt vannak s azokat a vállalatok csak a Központi Hitelszövetkezeteknek adhajta el. A Hitelszövetkezet az Olajközpontnak adja át az átvett olajkészleteket 100 kg-ként 1200 koronás vételáron.

A rendelet ellen vétőket a háborús rendeletnek szokásos elzárással és pénzbüntetéssel büntették.

Rekvirálnak. Országszerte folyik a gabona, kukorica és burgonya átvétel. Az átvévi bizottságok minden gazda udvarán megjelennek s megállapítják a saját szükségletre szóló mennyiséget, hogy a többit — mint felesleget — a Haditermény, illetve a Burgonya Közevitő Iroda részére lefoglalják. Szövetségünk azért adta ki »Az 1917. évi termég értékesítése« és »A kukorica-, burgonya- és takarmányrendeletek« című füzeteket, hogy ezekből a gazdák tájékozódhassanak, mennyi termény visszatartására van joguk. Nyomatékosan kérjük gazdaköri vezetőinket, figyelmeztessék a földmivélső gazdákat, hogy meglevő készleteikről teljes nyíltsággal és őszintén számoljanak meg, mert ezzel tartoznak a nemzeti ügynek, hogy a hadsereg s a lakosság élelmezésében fennak-

dás ne álljon elő. Nem tanácsos a legcsekélyebb készletet sem eltűkolni, mert épp most rendelte el a közlelmezési miniszter, hogy az átvévi bizottságok nyomában pénzügyörök és csendörök járjanak sorra a házakban s a legmesszebb menő kutatást visznek véghez, ahol csak valami gyanu merül fel, hogy eltűkolás történt. Viszont ne mondjon le egy gazda se a jussáról, hanem, ha azt veszi észre, hogy az átvévi-bizottság megállapítása reá nézve sérelmes, haladéktalanul adjon be blyégtelen fellebbezést a főszozlabíróhoz. Ezt a fellebbezést 14 napon belül kell beadni, mert különben nem fogadják el.

A mezőgazdasági felmentek meghosszabbítása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányának határozatából sürgős kérelemmel fordult a honvédelmi miniszterhez a folyó év végén lejáró mezőgazdasági érdekű felmentéseknek hivatalból való meghosszabbítása, továbbá a gőz- és motoreke gépészek, fűtők és gépezetők felmentésének állandósítása érdekében, minthogy a a talajművelő munkálatok megkésése és azután a szántógépek elkerülhetetlen javítása s a gazdasági gépészeket állandón nélkülözhetetlenekké teszi a gazdasági üzemben. E felterjesztésre a honvédelmi miniszter azt a választ adta az OMGE-nek, hogy folyó hó végéig felmentett mezőgazdák felmentésének hivatalból és általánosságban leendő meghosszabbítását illetőleg az illetékes tényszókkal tárgyalásra bocsátkozott, azonban ez a kérelem a katonai érdekekre, illetőleg különös tekintettel a jelenlegi hadihelyzetre, teljesíthető nem volt s így ezeknek az egyéneknek bevárásai engedély nem adható. Figyelemmel azonban az őszi gazdasági munkák elvégzésének nagyfontosságára s abból a célból, hogy a mezőgazdasági üzemeknek minél nagyobb munkaerő legyen biztosítható, már a közelmúltban kiadott rendeletben intézkedett. aziránt, hogy az előbbi rendelkezésektől eltérőleg azok, akiknek felmentése október hó 31-ig, illetve november 30-ig meghosszabbított, további felmentés végett bizonyos feltételek fennforgása és beigazolt nélkülözhetetlenség esetében szabályszerű uton újbol javaslatba hozathassanak.

HIRDETÉSEK.

861/1917. végrh. sz.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. illetőleg az 1908. évi 41. tcz. 19. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a muraszombati kir. járásbíróház 1917. évi P. 1034/9. számú végzése következtében dr. Rechnitzer Ernő ügyvéd által képviselt Gáspár József korsormás marokréti lakos javára 840 kor. s jár. erejéig 1917. évi szeptember hó 17. nap foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1944 koronára becsült köztársasági ingóságok, u. m.: ló, székamarkozó és kézcseplőgép, szőlőszta, tűzifa, plékhályha, tehénkumetszerszám, malacok, szalma, stbbiből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a muraszombati kir. járásbíróház 1917-iki évi Pk. 1944/4. számú végzése folytán 840 korona tökéketelést, ennek 1917. évi május hó 2-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 316 kor. 28 fillérben bírólag már megállapított költések erejéig, Kuzma községben, végrehajtási szenedett lakásán leendő megtartásán

1917. évi december hó 6-ik napjának

délelőtti 11 órája határidőül kitéziket és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Muraszombat, 1917. november hó 24.

SZABADFY JÓZSEF,
kir. bír. végrehajtó.

— **Ingyenes kenyérkereseti tanfolyamok hadi özegek és leányvárok részére.** Az országos népoktató egyesület hadi özegek és leányvárok s általában a hadbavonultak női hozzátartozói számára a következő ingyenes kenyérkereseti tanfolyamokat tart fenn. És pedig: Polgári iskolai. — Kereskedelmi. — Elárusítónői. — Mozgépkészítés. — Irógépkészítés. — Gyenge áramu villanyszerelés. — Brös áramu villanyszerelés. — Fényképezés. — Vegyszegédi tanfolyam. — Intézeti háztartás. — Kávéházi és vendéglői felszolgáló tanfolyam. — Házteljesítő tanfolyam. — Felső ruha varrás. — Fehérruha varrás. — Gyermekekuha varrás. — Géphímzés. — Gépök ötés. — Művirág készítés. — Női kalap készítés. — Női fűző készítés. — Női hajfűtés és manikűr. — Szepség ápolás. — Virágkertészet. — Bolgár kertészet. — Baromfi tenyésztés. A tanítás teljesen ingyenes. Szegénysorsukak tanulmányi segélyben részesülnek. Beiratkozni az év minden hó végéig lehet az igazgatósnáknál (levélben is): Budapest, VII., Kertész-utca 31. I. em.

— **Örizzük meg hősi halált halt kedveseink emléket:** A hosszú háboru, sajnos, majd minden családból kiragadott egy-egy hősi halált halt kedves hozzátartozót, kinek emlékére szívesen áldoz mindenki. Hősi halált halt hozzátartozója arczképét mindenki kegyeletlenül őrizi s annál szívesebben teszi ezt, ha egy alkalmas, diszes, a lakást is díszítő fényképtartó keretbe helyezheti a dicső halált halt hős arczképét. E keretbe bármilyen meglévő arczkép elhelyezhető, s diszes, szép kivitelűvel (fekete moiret alapon, ezüst nyomással) a megható gyász ünnepélyes jellegét viseli magán. Kapható: Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

— **Uj könyv.** Szentmártoni Darnay Kálmán: Gismár a magyar könyvpiac legérdekesebb regényel. A Gismár az első magyar nyelven írt óskori regény, mely oktatja és kedvesen szórakoztatja olvasóját. Ára fizve 3 korona, diszes vászonkötésben 4 korona. Kapható Balkányi Ernő könyvkereskedésében Muraszombat.

A szerkesztésért felelős: **Dr. Vályi Sándor.**

Hornyolt cserép lapos cserép faltégla

kapható

BILLISICS J. UTÓDA

KOVÁCS FERENCZ

gőztéglagyárban

Zalaegerszeg-Ola.

Interurban telefon . . . 41. szám.
Táviratcim: Kovács gőztéglagyár.

Szállítás bármely állomásra.

35 dekás tábori dobozok

kaphatók

Balkányi Ernőnél

Muraszombat.

Könyvujdonságok a megjelenés után azonnal kaphatók, ugyszintén Olesó Jókai — Modern Könyvtár — Magyar Könyvtár, füzetei raktáron nagy választékban. — **Balkányi E. Muraszombat.**

Tyuk, pulyka és lud

toil

fosztott és fosztatlan állapotban, osztályozva

különböző és jutányos áron kapható

Pollák Zsigmondnál

VASHIDEGKUT, Vasmegeye.

1918. évre magyar és vend naptárak megérkeztek.

Kapható: Balkányi Ernő könyvkereskedésében Muraszombat.

≡ VASVÁRMEGYE ≡
≡ LEIRÁSA ≡

nepszerű füzetecske iskolai és magán célra, a vármegye több iskola III. osztályába bevezetett tantárgya. ára 20 fillér. Kapható BALKÁNYI ERNŐ könyv- és papirkereskedésében, Muraszombatban.

Előfizetők ingyenes
hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetők ingyenes
hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellankereskedése. Férfi és női cipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF hábsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF szállódája az „Elefánt”-hoz.

DOBBAI JÁNOS nagy vendéglője

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg és porcellankereskedése.

FILZAR JÓZSEF épület- és burorasztalos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Fő utca.

HEIMER IGNÁC deszka-, faszén-, mész-, cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

HIRSCHL ANNA fűszer kereskedése és kész férfi ruhakarátára a vasut állomás mellett.

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves Muraszombat.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szeccskavagó gépek árusítása

NÁDAI JÓZSEF bormagykereskedése, Gróf Szápáry-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

FLISZAR JÓZSEF vendéglős.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cement és eternit pala árusítás.

KOFJÁCS FERENCZ épület- és műlakatos kerékpár javító.

NEMECZ JANOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, kerékpár és mindennemű gazdasági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJOS épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JOZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.

SIFTAR ISTVÁN vendéglős Pálmafa.

HORVATH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Sip-ú. 5.

KÜHAR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHAR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHAR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SÁVEL JÁNOS vendéglős Kisszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMER JOZSEF vendéglős Felsőlendva.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Martonhely.

Nyomatott Balkányi Ernő gyorssajtóján Muraszombatban.